

використанням мінеральних добрив, гостро стає питання обробки фунгіцидами, що зумовлює отримання врожаю не нижче ніж 45 ц/га.

На півдні країни складаються зазвичай сприятливі умови для збору врожаю, рослини гороху повністю дозрівають і навіть засихають. Але коли погодні умови затягують вегетацію, а дозрівання бобів відбувається неодноразово, перед збором врожаю починають десикацію. При жовтінні 80 % бобів з насінням яке має вологість 25-30 % проводять десикацію посівів препаратами з діючою речовиною Дикват (н. в. 2,5-3,0 л/га), Доминатор 360 (н. в. 3 л/га), Вулкан Плюс (н. в. 2,5 л/га) або Раундап (н. в. 3 л/га). Десиканти не лише зупиняють розвиток і поширення хвороб, а й знищують бур'яни, що спрощує збір врожаю. Збирають посіви зимуючого гороху раніше на 10-15 діб, ніж звичайні ярі посіви культури.

Список використаних джерел

1. Іщенко В., Козелець Г., Гайденко О. Горох – безліч переваг за мінімуму витрат. *Агробізнес сьогодні*. 2017. № 350. С. 52-54.
2. Пелипенко О. Озимий горох – друге дихання в складному агропарафоні. *Землеробство*. 2017. № 10. С. 60-62.
3. Пшеничний Н.І. Зернові бобові культури на Україні. Київ, 1957. С. 89.
4. Макашева Р.Х. Горох. Львів : Колос, 1973. 312 с.

УДК 633:631.147:631.51(043.2)

ВПЛИВ ЗАСТОСУВАННЯ ОРАНІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ТА НУЛЬОВОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ НА БІЛКОВІСТЬ НАСІННЯ СОЇ

Валерій ФЛАКЕЙ, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти доктора філософії (PhD), 4 курс, ОНП «Агрономія», valera 298@ukr.net

Одеський державний аграрний університет
м. Одеса Україна

Соя – це бобова культура, яка має велике продовольче значення. Її насіння збалансоване за вмістом протеїну та перетравних кислот, а при вирощуванні рослин сої за один раз отримують два урожаї – рослинної олії та білка. Ця рослина являється другим по величині джерелом білку після люпину. Вміст його складає в межах 34-48 % в залежності від сортових особливостей та ґрунтово кліматичних умов. Концентрат соєвого білка широко застосовується в фармацевтичній та харчовій промисловості. Він є хорошим заміником продуктів харчового походження, а також не містить в собі холестерину, що є хорошою якістю для людей з серцево-судинними захворюваннями та цукровим діабетом. З нього виробляють сир, молоко, котелти, консерви і т.п.

Тому підтримування високого рівня білку під час впровадження нових технологій щодо вирощування культури є не менш важливе ніж її врожайність.

Застосування біологічних препаратів захисту рослин від шкідників з елементами консервуючого землеробства є новітніми тенденціями у сучасному аграрному виробництві. Адже за рахунок зменшення механічного та токсично-пестицидного впливу на ґрунт зберігається його природня родючість, стійкість до ерозійно-деградаційних процесів і непродуктивних втрат вологи з ґрунту, а також зберігається висока якість вирощеної продукції. Проте до кінця не було розглянуто вплив на біохімічні показники, так як це є самим важливим у напрямку вирощування сої.

Нашим завданням було розглянути, окрім врожайності, показники відсотку білку при різних системах обробітку ґрунту та схемах захисту рослин, щоб зрозуміти чи відповідає отримана продукція державному стандарту, для подальшої рекомендації провадження у виробництво. Схема досліду складалася з варіантів полицевого, безполицевого та нульового обробітку ґрунту та трьох варіантів схем біологічного захисту та удобрення. Результати врожайності та показників білка в таблиці 1.

Таблиця 1. Показники рівня білку та врожайності сої за 2021-2023 рр.

Фактор А	Фактор В	Масова частка білку, %		Урожайність, т/га	
		Середнє по рокам	Відхилення від контролю, +/-	Середнє по рокам	Відхилення від контролю, +/-
Оранка на 25 см (контроль)	Рекомендована технологія (контроль)	36,3	-	2,27	-
	БТУ-центр	36,6	+0,3	2,38	+0,11
	N-ZIM agro	36,6	+0,3	2,37	+0,10
Безполицевий обробіток на 25 см	Рекомендована технологія	36,1	-0,2	2,13	-0,14
	БТУ-центр	36,4	+0,1	2,24	-0,03
	N-ZIM agro	36,3	0,0	2,23	-0,04
Пряма сівба	Рекомендована технологія	35,2	-1,1	1,62	-0,65
	БТУ-центр	35,5	-0,8	1,73	-0,54
	N-ZIM agro	35,4	-0,9	1,72	-0,55

За результатами отриманих в ході дослідження ми бачимо, що кращий результат по вмісту білку спостерігається у варіантах з полицевим обробітком ґрунту і складає 36,3-36,6 % при врожайності культури 2,27-2,38 т/га., безполицевий обробіток показав трохи менший результат 36,1-36,4 % при врожайності і 2,13-2,24 т/га. Нульовий обробіток показав найнищий результат серед варіантів – 35,2-35,5 % за врожайності 1,62-1,73 т/га. Проте. У всіх варіантах рівень вмісту білку відповідає вимогам ДСТУ 4964:2008. Тому всі вони показали хороший результат. Також варто додати той факт, що фінансові затрати на вирощування сої за умов нульового обробітку ґрунту є дещо меншими порівняно з іншими двома варіантами, тому вирощений білок майже економічно рівноцінний. Між системами біозахисту та доглядом за рослинами великої відмінності не спостерігалось

Підсумовуючи проведене дослідження можна зробити висновок щодо ефективної колаборації органічних технологій та консервуючого обробітку ґрунту та популяризації їх в провадження задля більшої інтенсифікації вирощування сільськогосподарських культур без негативного впливу на агроценоз та навколишнє середовище в цілому. Адже майбутня модернізація і еволюція сільського господарства

цілком і повністю залежить від розвитку ресурсозберігаючих технологій та рішень, мета і ціль яких покликана до збереження родючості полів, збільшення накопичення органічної речовини в ньому та охорони біоти, яка покращує його біологічні параметри. Окрім цього, негативні зміни погодно-кліматичних та екологічних умов є додатковим доказом до прискороного переходу на органічні технології

Список використаних джерел

1. Петриченко В.Ф., Лихочвор В.В. Рослинництво: підручник. 5-ге вид. Львів: НВФ "Укр. технології", 2020. 806с.
2. СОЯ - Бібліотека BukLib.net. *Головна - Бібліотека BukLib.net*: веб-сайт. URL: <https://buklib.net/books/30139/> (дата звернення: 02.10.2024).
3. Соя. *Pidru4niki*: веб-сайт. URL: <https://pidru4niki.com/75643/agropromislovist/soya> (дата звернення: 02.10.2024).
4. ДСТУ 4964:2008. Соя. Технічні умови. [Чинний від 2008-03-26]. Вид. офіц. Київ: ДЕРЖСПОЖИВСТАНДАРТ УКРАЇНИ, 2010. 7 с.
5. Біозахист сої - запорука високого врожаю. *Головна*: веб-сайт. URL: [https://consumerhm.gov.ua/1341-biozakhist-soji-zaporuka-visokogo-vrozhayu#:~:text=Багаторічна%20практика%20дослідників%20й%20аграріїв,0-1,5%.\(дата звернення: 01.10.2024\).](https://consumerhm.gov.ua/1341-biozakhist-soji-zaporuka-visokogo-vrozhayu#:~:text=Багаторічна%20практика%20дослідників%20й%20аграріїв,0-1,5%.(дата звернення: 01.10.2024).)

УДК 316.64:502/504

ЕКОЛОГІЧНА СВІДОМІСТЬ ЯК ПІДРУНТЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Оксана ЧЕБАН, канд. філос. наук,
завідувач кафедри суспільно-гуманітарних наук
chebanoksana72@gmail.com

Одеський державний аграрний університет
м. Одеса, Україна

Екологічна свідомість - це сфера суспільного та індивідуальної свідомості, що пов'язана із розумінням того, що природи завжди є частиною людського буття. Розвитку екологічної свідомості сприяє власне розуміння та сприйняття світу природи і навколишньої дійсності, що реалізується через діяльність та вчинки людей.

У ХХ столітті людство почало усвідомлювати, що її діяльність має згубні наслідки, саме це стало причиною екологічної кризи, і як наслідок, починає формуватись екологічна свідомість. Першопочатково дефініція «екологічна свідомість» замінювалась такими як «екологічне мислення», «екологічна мудрість», «природоохоронна мудрість». Пройшло зовсім небагато часу і дослідники звернули увагу на необхідність виділення дефініції «екологічна свідомість» та пошуки універсальних критеріїв її структури [2].

У кінці ХХ століття була зроблена спроба оцінки екологічної свідомості у розрізі майбутнього, зокрема це екологічний оптимізм та екологічний песимізм, з позиції утилітарно-економічного підходу (скільки це буде вартувати), а також з позиції аксіологічного (ціннісного) підходу, що з'ясовує цінності, які в певний момент є значущими для людства. Це пояснюється переосмисленням підходом до усвідомлення місця і ролі людини в сучасних реаліях соціального буття. Важливу роль також відіграє